

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Шосткинський інститут Сумського державного університету
Фармацевтична компанія «Фармак»
Управління освіти Шосткинської міської ради
Виконавчий комітет Шосткинської міської ради

ОСВІТА, НАУКА ТА ВИРОБНИЦТВО: РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ III Всеукраїнської науково-методичної конференції

(Шостка, 19 квітня 2018 року)

Суми
Сумський державний університет
2018

ОБСЯГ ВІДТВОРЕННЯ АДЕКВАТНОСТІ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ПОЕЗІЇ

І.М. Басова, О.І. Карась

Шосткинська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів №1

i.basova@i.ua

Художній переклад постає одним із найбільш складних завдань в аспектах мовного посередництва. Враховуючи проведення попередніх ґрунтовних досліджень з питань здійснення художнього перекладу (Казакова Т.А., Некряч Т.Є., Федоров О.В., Чала Ю.П. та ін.), наразі постає необхідність узагальненого огляду структури вихідного поетичного твору та стислий опис домінантних механізмів адекватного відтворення його зовнішньої та внутрішньої матриці.

В роботі вивчається адекватність та еквівалентність як універсальні засоби збалансованого відтворення вихідних компонентів тексту. Показано, що адекватність ідентифікується як вичерпно точна передача змісту оригіналу, а також повноцінна функціонально-стилістична відповідність йому [1, с. 16], а це означає, що вона передає і зміст, і комунікативний ефект, і стилістичну структуру водночас. Говорячи про еквівалентність, вона передає лише компонент змісту. Іншими словами, еквівалентність є внутрішньою складовою адекватності, і тому, остання має значно більш вагомий пріоритет при імплементації процесу перекладу. Отже, перекладачі використовують так званий адекватний переклад, який вважається найвищим стандартом перекладу.

Також, звертаємо увагу на створення поетичної роботи з точки зору текстових критеріїв. Це означає, що, як сконструйована комбінована єдність, текст характеризується певними критеріями текстовості, котрі вирізняють його серед іншого випадкового підбору речень. До таких критеріїв текстовості належать [2, с. 7–9]: критерії когезії (структурна зв'язність тексту), когерентності (змістовна зв'язність тексту), інтернаціональності (вплив адресанта мовлення через текст на адресата), комунікативного налаштування адресата (готовність адресата отримати повідомлення від адресанта та вилучити з нього потрібний зміст), прив'язання тексту до комунікативної ситуації (зміст тексту спрацьовує лише в контексті певної комунікативної ситуації), інформативності (ознайомлення адресата через текст з новою інформацією), інтертекстуальності (зв'язок та схожість даного тексту зі створеними раніше текстами). Вважається, що найголовнішими є критерій когезії та критерій когерентності.

В той час як зовнішня матриця перекладу поетичного твору розвивається через когезію - стилістичні особливості (використання ритму, рими, стилістичних прийомів), його внутрішня матриця розвивається через когерентність (лексичні, граматичні, стилістичні трансформації). Аналізуючи переклади, зроблені Дмитром Паламарчуком та Дмитром Павличком, встановлено, що перекладачі зазвичай прагнуть виконати адекватний переклад зі збереженням змісту на третьому рівні еквівалентності (збереження задуму, теми та ідеї автора як мета комунікації, відтворення концептів крізь схожі або відмінні образи як опис ситуації та спосіб опису ситуації); витримкою рими, ритму та композиції (структура) та прагненням відтворити або змінити стилістичні прийоми оригіналу (стиль).

Відтак, домінантною тенденцією при адекватному відтворенні поезії виступає переклад із витримкою третього рівня еквівалентності.

Список використаних джерел

1. Алимов В.В. Теория перевода. Перевод в сфере профессиональной коммуникации: учебное пособие / В.В. Алимов. - 4-е изд., испр. - Москва: КомКнига, 2006. - 160 с.
2. Егорова М.А. Дискурс и текст в аспекте перевода / М.А. Егорова. - Воронеж: Воронежский государственный университет, 2003. - 51 с.